

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

VYBRANÁ TÉMATA

Politické priority v oblasti migrace a azylu

Nová Evropská komise a chorvatské předsednictví
v 1. pol. 2020

Obsah:

ÚVOD	3
EVROPSKÁ KOMISE.....	3
CHORVATSKÉ PŘEDSEDNICTVÍ.....	4
ZASEDÁNÍ MINISTRŮ VNITRA V4 A RAKOUSKA	4
ZASEDÁNÍ RADY JHA.....	5
ZÁVĚR	5

Vybraná témata č. 06/2019
prosinec 2019
autor: Eva Sochorová

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	EDICE: VYBRANÁ TÉMATA
Název: Politické priority v oblasti migrace a azylu: nová Evropská komise a chorvatské předsednictví v 1. pol. 2020	Typ edice: online, ISSN 2533-414X URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=3 První vydání edice: leden 2005
Autoři: Sochorová, E.	Frekvence vydání edice: nepravidelná
Číslo: Vybraná témata č. 06/2019	Zaměření: aktuální témata relevantní pro činnost Parlamentu České republiky
Datum: prosinec 2019	Jazyk: CZ
Klíčová slova: Migrace; Ursula von der Leyen; Evropská komise; Předsednictví; Chorvatsko	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

Shrnutí

Dne 27. listopadu 2019 byla plénem Evropského parlamentu schválena Evropská komise v čele s Ursulou von der Leyen, která v červenci jako kandidátka na funkci předsedkyně Evropské komise předestřela *politické směry pro příští Evropskou komisi, 2019-2024*. Na úrovni Rady bude od ledna 2020 zajišťovat výkon předsednictví Chorvatsko, které v říjnu 2019 představilo *Priority programu chorvatského předsednictví*. Směřování evropské migrační politiky v zásadě navazuje na činnost Junckerovy Evropské komise. Ursula von der Leyen chce nicméně předložit návrh nového paktu o přistěhovalectví a azylu, který by měl řešit zejména neshody ohledně povinného relokačního mechanismu v dublinském nařízení. Podoba tohoto návrhu není dosud známa a měla by být předložena v první polovině roku 2020. Ministři vnitra V4 a Rakouska považují takový návrh za skvělou příležitost k přehodnocení stávajících politik, které by měly být postaveny na shodě mezi všemi členskými státy bez povinných kvót nebo finančních sankcí.

Obsah

ÚVOD.....	3
EVROPSKÁ KOMISE	3
CHORVATSKÉ PŘEDSEDNICTVÍ	4
ZASEDÁNÍ MINISTRŮ VNITRA V4 A RAKOUSKA.....	4
ZASEDÁNÍ RADY JHA	5
ZÁVĚR.....	5

Úvod

Dne 27. listopadu 2019 byla plénem Evropského parlamentu schválena Evropská komise v čele s Ursulou von der Leyen (461 hlasů pro, 157 hlasů proti, 89 se zdrželo), která v červenci jako kandidátka na funkci předsedkyně Evropské komise předestřela *politické směry pro příští Evropskou komisi, 2019-2024*¹. Na úrovni Rady v současnosti zajišťuje výkon předsednictví Finsko, na něž od ledna 2020 naváže chorvatské předsednictví. V říjnu 2019 Chorvatsko představilo *Priority programu chorvatského předsednictví*². Cílem tohoto materiálu je zmapovat politické směrování v oblasti migrace a azylu pro nadcházející období a související jednání.

Evropská komise

V *politických směrech pro příští Evropskou komisi, 2019-2024* je migrace podřazena pod čtvrtou prioritu - *Ochrana evropského způsobu života*, po kritice byl název změněn na *Podporu evropského způsobu života*, jenž stojí na třech pilířích: 1) prosazování právního státu; 2) silné hranice a nový

¹ Ursula von der Leyen, *Politické směry pro příští Evropskou komisi, 2019-2024*. Dostupné z:

https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_cs.pdf

² Government of the Republic of Croatia, Programme priorities of the Croatian Presidency of the Council of the European Union 2020. 30 October 2019. Dostupné z:

https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/Vijesti/2019/10%20listopad/30%20listopada/Predsjedanje/Programme_Priorities_HR_PRES_2020-EN.pdf

přístup k migraci; a 3) vnitřní bezpečnost. Toto portfolio má na starost Řek Margaritis Schinas a Švédka Ylva Johansson. Předsedkyně Evropské komise von der Leyen v rámci bodu věnovaného migraci bude prosazovat:

- návrh nového paktu o přistěhovalectví a azylu:
 - o V listopadu von der Leyen avizovala, že nový migrační pakt chce předložit v první polovině příštího roku. Chce jej úzce konzultovat s členskými státy a překonat neshody ohledně reformy dublinského nařízení. Dle jejích slov by se Evropská unie měla stát vzorem pro svět ve způsobu, jakým lze migraci trvale usměrňovat s humánním přístupem, ale zároveň efektivně.
- silné vnější hranice:
 - o Posílená Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž;
- modernizace společného evropského azylového systému;
- návrat k plně funkčnímu schengenskému prostoru volného pohybu;
- nový způsob sdílení odpovědnosti se zaměřením na země původu, v nichž by rozvojová spolupráce měla směřovat zejména na zlepšování možností mladých lidí;
- potírání převaděčství;
- posílení spolupráce s třetími zeměmi – zeměmi původu a tranzitu a také pomoc zemím, kde uprchlíci pobývají, včetně vytvoření humanitárních koridorů;
- podpora legální migrace včetně přesídlování;
- pomoc uprchlíkům a záchrana životů na moři včetně nalezení dlouhodobého udržitelného přístupu k pátracím a záchranným operacím;
- jasný postup vůči osobám bez práva na ochranu včetně navracení.

Chorvatské předsednictví

V rámci svého programu priorit pro předsednictví Rady EU v 1. polovině roku 2020 Chorvatsko v rámci jedné ze čtyř priorit – *Evropa, která chrání: bezpečnější Unie a její občané* se v oblasti migrace hodlá zaměřit na *komplexní a udržitelnou migrační politiku* s důrazem na:

- posílení kontroly vnějších hranic Unie a zajištění interoperability příslušných systémů IT;
- soudržný a komplexní přístup k vnějším a vnitřním aspektům migrace, včetně legální migrace;
- reformu společného evropského azylového systému;
- prohloubení spolupráce se třetími zeměmi, včetně jihovýchodní Evropy.

Zasedání ministrů vnitra V4 a Rakouska

Nový přístup k migraci a azylu také diskutovali ministři vnitra V4 a rakouský spolkový ministr vnitra dne 21. listopadu v Praze. V deklaraci³ z tohoto zasedání se ministři shodli na potřebě reformy společného systému a „*zdůraznili, že Nový pakt o migraci a azylu navržený nově zvolenou předsedkyní Evropské komise Ursulou von der Leyen poskytne skvělou příležitost k přehodnocení stávajících politik a právního rámce. Nový azylový a migrační systém však musí být založen na konsenzu dosaženém mezi všemi členskými státy a nesmí obsahovat návrhy na povinné reloakce*

³ Zasedání ministrů vnitra zemí Visegrádské skupiny v Praze dne 21. listopadu 2019: Deklarace. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/deklarace-zasedani-ministru-vnitra-v4-pdf.aspx>

či finanční sankce uplatňované v rámci nového víceletého finančního rámce.“ Pozornost členských států by měla být věnována ochraně vnějších hranic a pomoci zemím původu. Ministři se také věnovali situaci v oblasti západního Balkánu a možnosti zvýšení pomoci zemím na této trase.

Zasedání Rady JHA

Dne 2. prosince o budoucí podobě azylové a migrační politiky jednali ministři vnitra na Radě JHA (část vnitřní věci). Ministři přivítali záměr Evropské komise předložit nový pakt o migraci a azylu a potvrdili potřebu komplexního přístupu k migraci. Mezi oblastmi, kterým je třeba se dále věnovat, vyzdvihli:

- zlepšení spolupráce s třetími zeměmi za účelem předcházení nelegální migraci a také zlepšení v oblasti navracení;
- zavedení efektivnějších azylových řízení;
- další podporu pro členské státy v přední linii;
- posílení provázanosti mezi azylovým a návratovým řízením; a
- budování ústřední úlohy Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex) a Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu (EASO).⁴

Českou republiku na tomto zasedání zastupoval náměstek ministra vnitra Jakub Kulhánek. Uvedl, že „musí dojít k vytvoření silného, efektivního, krizi odolného systému, který zároveň zajistí ochranu těm, kteří ji opravdu potřebují.“ Opětovně potvrdil odmítavou pozici k povinným kvótám a vyjádřil podporu ochraně vnějších hranic a zlepšení návratové politiky, jakožto témat, ohledně kterých panuje mezi členskými státy shoda. Zdůraznil také, že je záležitostí členského státu, jakou formu podpory poskytne.

Závěr

Směřování evropské migrační politiky v zásadě navazuje na činnost Junckerovy Evropské komise. Ursula von der Leyen chce však předložit *návrh nového paktu o přistěhovalectví a azylu*, který by měl řešit zejména neshody ohledně povinného relokačního mechanismu v dublinském nařízení. Podoba tohoto návrhu není dosud známa a měla by být předložena v první polovině příštího roku. Ministři vnitra V4 a Rakouska považují takový návrh za skvělou příležitost k přehodnocení stávajících politik, které by měly být postaveny na shodě mezi všemi členskými státy bez povinných kvót nebo finančních sankcí.

⁴ OUTCOME OF THE COUNCIL MEETING 3735th Council meeting, Justice and Home Affairs, Brussels, 2 and 3 December 2019. Dok. Rady č. 14755/19. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/41586/st14755-en19.pdf>